

Załącznik Nr 2 do uchwały nr
38/1573/20
Zarządu Województwa
Kujawsko-Pomorskiego z dnia
23 września 2020 r.

Załącznik nr 39 do Regulaminu konkursu

Podmiotowy System Finansowania usług rozwojowych w ramach RPO WK-P na lata 2014-2020

Koncepcja i zasady funkcjonowania

Toruń, 2020 r.

Spis treści

Wykaz pojęć i skrótów.....	3
Wprowadzenie.....	6
I. Założenia funkcjonowania PSF w województwie kujawsko-pomorskim.....	8
1. Ogólne zasady PSF	8
2. Grupy docelowe	11
3. Mechanizm finansowania usług rozwojowych.....	12
3.1 Schemat realizacji wsparcia.....	12
3.2 Limity i ograniczenia	13
3.3 Kwalifikowalność kosztów usługi rozwojowej.....	16
3.4 Pomoc <i>de minimis</i> /pomoc publiczna	17
II. Obowiązki Operatora PSF	19
III. Rejestr Usług Rozwojowych/Baza Usług Rozwojowych	21
IV. Ewaluacja	22
V. Kontrole i monitoring realizacji wsparcia	23
Załączniki:.....	24

Wykaz pojęć i skrótów

EFS – Europejski Fundusz Społeczny

IZ RPO – Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020

MŚP – mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa

PO WER – Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020

PPP – Partnerstwo Publiczno-Prywatne

PSF – Podmiotowy System Finansowania

RPO – Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020

RUR – Rejestr Usług Rozwojowych¹

SZOOP – Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych

Beneficjent – podmiot, o którym mowa w art. 2 pkt 10 oraz w art. 63 rozporządzenia ogólnego;

Karta Usługi – formularz, który stanowi załącznik do regulaminu RUR, określający zakres niezbędnych informacji umożliwiających zarejestrowanie danej usługi rozwojowej w RUR, zatwierdzony przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego oraz dostępny na stronie www.inwestycjawkadry.pl;

partnerstwa publiczno-prywatne (PPP) – zgodnie z art. 2 pkt 24 rozporządzenia ogólnego oznaczają formę współpracy między podmiotami publicznymi a sektorem prywatnym, których celem jest poprawa realizacji inwestycji w projekty infrastrukturalne lub inne rodzaje operacji realizujących usługi publiczne, poprzez dzielenie ryzyka, wspólne korzystanie ze specjalistycznej wiedzy sektora prywatnego lub dodatkowe źródła kapitału;

podejście popytowe – mechanizm dystrybucji środków EFS ukierunkowany na możliwość dokonania samodzielnego wyboru usług rozwojowych przez przedsiębiorcę oraz odpowiadający na indywidualne potrzeby rozwojowe przedsiębiorcy;

podmiot świadczący usługi rozwojowe - przedsiębiorca lub instytucja, którzy świadczą usługi rozwojowe i dokonują rejestracji w RUR za pomocą Karty Podmiotu w trybie określonym w regulaminie RUR;

¹ 25 sierpnia 2016 r. Rejestr Usług Rozwojowych (RUR) przekształcił się w Bazę Usług Rozwojowych. Baza dostępna jest pod nowym adresem - uslugirozwojowe.parp.gov.pl. Tym samym ilekroć w niniejszym dokumencie jest mowa o RUR rozumie się pod tym pojęciem/skrótem Bazę Usług Rozwojowych.

Podmiotowy System Finansowania (PSF) – system dystrybucji środków przeznaczonych na wspieranie rozwoju przedsiębiorców i pracowników oparty na podejściu popytowym wdrażany w ramach RPO;

pracownik – personel w rozumieniu art. 5 załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art.107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, i nast.);

pracownik o niskich kwalifikacjach - osoba posiadająca wykształcenie na poziomie do ISCED 3 włącznie, zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Standardów Edukacyjnych ISCED 2011 (UNESCO). Definicja poziomów wykształcenia (ISCED) została zawarta w Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020² w części dotyczącej wskaźników wspólnych EFS monitorowanych we wszystkich priorytetach inwestycyjnych. Stopień uzyskanego wykształcenia jest określany w dniu rozpoczęcia uczestnictwa w projekcie. Osoby przystępujące do projektu należy wykazać raz, uwzględniając najwyższy ukończony poziom ISCED;

projekt – projekt, o którym mowa w art. 2 pkt 18 ustawy wdrożeniowej;

przedsiębiorca – podmiot, o którym mowa w art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 584, z późn. zm.);

przedsiębiorstwo wysokiego wzrostu - przedsiębiorstwo o największym potencjale do generowania nowych miejsc pracy w regionie w porównaniu do innych przedsiębiorstw, tj. wykazujące w trzyletnim okresie średnioroczny przyrost przychodów o 20% i więcej;

regulamin RUR - dokument określający zasady oraz warunki funkcjonowania RUR oraz prawa i obowiązki użytkowników RUR zatwierdzony przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego oraz dostępny na stronie www.inwestycjawkadry.pl;

Rejestr Usług Rozwojowych (RUR) – internetowa baza usług rozwojowych, obejmująca w szczególności rejestr podmiotów zapewniających należyte świadczenie usług rozwojowych współfinansowanych ze środków publicznych, prowadzona w formie systemu teleinformatycznego przez Administratora RUR. Ww. rejestr stanowi element rejestru prowadzonego pod nazwą Krajowy System Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw, którego szczegółowe zasady funkcjonowania określa rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 24 maja 2011 r. w sprawie Krajowego Systemu Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw. RUR umożliwia w szczególności obsługę następujących procesów:

- publikację ofert usług rozwojowych przez podmioty świadczące usługi rozwojowe wraz z danymi identyfikującymi te podmioty,
- dokonywanie zapisów na poszczególne usługi rozwojowe,

² Wskazane wytyczne są dostępne pod adresem: <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/dokumenty/wytyczne-w-zakresie-monitorowania-postepu-rzeczowego-realizacji-programow-operacyjnych-na-lata-2014-2020/>

- zamieszczanie ogłoszeń o zapotrzebowaniu na usługi rozwojowe,
- dokonywanie oceny usług rozwojowych zgodnie z Systemem Oceny Usług Rozwojowych³,
- zapoznania się z wynikiem ocen usług rozwojowych dokonanych przez innych uczestników usług;

rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 – rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu;

rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 - rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1);

rozporządzenie ogólne – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.);

uczestnik projektu – uczestnik projektu finansowanego ze środków EFS w rozumieniu Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020;

umowa o dofinansowanie - decyzja o dofinansowaniu projektu, o której mowa w art. 2 pkt 2 ustawy wdrożeniowej, lub umowa, o której mowa w art. 2 pkt 26 lit. a ustawy wdrożeniowej;

Umowa Partnerstwa – umowa partnerstwa, o której mowa w art. 2 pkt 20 rozporządzenia ogólnego;

umowa wsparcia – umowa zawierana pomiędzy Beneficjentem a przedsiębiorcą, określająca warunki dofinansowania, realizacji i rozliczania usług rozwojowych;

usługa rozwojowa – usługa mająca na celu nabycie, potwierdzenie lub wzrost wiedzy, umiejętności lub kompetencji społecznych przedsiębiorców i ich pracowników, w tym mająca na celu zdobycie kwalifikacji, o których mowa w art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2016 r. poz. 64)(dalej: ustawa o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji), lub pozwalająca na ich rozwój;

ustawa wdrożeniowa – ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 217).

³ Systemem Oceny Usług Rozwojowych stanowi załącznik do regulaminu RUR

Wprowadzenie

W okresie finansowym 2014-2020 nastąpiła zmiana podejścia do finansowania usług doradczych i szkoleniowych dla przedsiębiorców i ich pracowników, które różni się całkowicie od rozwiązań stosowanych w latach 2007-2013. Zgodnie z zapisami *Umony Partnerstwa* system dystrybucji środków EFS przeznaczonych na wspieranie adaptacyjności przedsiębiorców i pracowników powinien zostać oparty na podejściu popytowym (*demand driven approach*). Podejście to będzie realizowane równolegle na dwóch poziomach – krajowym i regionalnym – co pozwoli na zapewnienie większej spójności podejmowanych działań oraz optymalizację planowanych mechanizmów dystrybucji środków. Istotą podejścia popytowego jest założenie, że centralnym podmiotem wsparcia jest przedsiębiorstwo i jego potrzeby. W związku z tym to przedsiębiorca, a nie rynek instytucji szkoleniowych (strona podaźowa) powinien decydować o zakresie udzielanego wsparcia. W tym celu na poziomie krajowym został utworzony Rejestr Usług Rozwojowych (RUR), który jest narzędziem informatycznym pozwalającym na gromadzenie w jednym miejscu informacji nt. podmiotów świadczących usługi rozwojowe oraz ich oferty. Natomiast w ramach RPO WK-P na lata 2014-2020 wdrożony zostanie Podmiotowy System Finansowania (PSF) usług rozwojowych, gwarantujący odbiorcom wsparcia możliwość samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych, a także szybką reakcję na występujące potrzeby (tzw. usługi szyte na miarę).

TAK BYŁO

System podaźowy:

TAK BĘDZIE

System popytowy:

Prace związane z uruchomieniem środków dla przedsiębiorców i ich pracowników na finansowanie usług rozwojowych trwały od początku 2015 r. Mając na uwadze opracowanie efektywnego systemu dystrybucji środków odpowiadającego na potrzeby przedsiębiorców i jednocześnie zgodnego z wymogami horyzontalnymi pracownicy IZ RPO brali udział w licznych spotkaniach zorganizowanych przez KPP Lewiatan i Ministerstwo Rozwoju oraz Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości, w tym związanymi z planowanym uruchomieniem RUR. Ponadto w samym regionie odbyto kilka spotkań z przedsiębiorcami i partnerami społecznymi, w trakcie których zaprezentowano założenia podejścia popytowego do finansowania usług rozwojowych w nowej perspektywie. Dodatkowo założenia dot. PSF były prezentowane w trakcie kilku spotkań dla przedsiębiorców zorganizowanych w ramach akcji „środa z funduszami”. Założenia planowanego systemu były również roboczo konsultowane z zainteresowanymi partnerami z regionu oraz omawiane m.in. w trakcie posiedzenia Zespołu ds. koordynacji wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, powołanego przez Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego. W ich efekcie wypracowano kryteria wyboru projektów w ramach *Poddziałania 8.5.1 Wsparcie dostępu do usług rozwojowych*, które ostatecznie zostały przyjęte przez Komitet Monitorujący RPO w marcu 2016 r. i zaktualizowane we wrześniu 2016 r.

Przyjmując nową formułę planowane do realizacji wsparcie w ramach *Poddziałania 8.5.1* będzie ukierunkowane na rozwój kompetencji i kwalifikacji pracowników przedsiębiorstw i przedsiębiorców z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, przyczyniające się do podniesienia ich konkurencyjności. Oczekiwany efektem podejmowanych działań będzie poprawa jakości i kwalifikacji kadr pracowniczych sektora MŚP oraz poprawa adaptacyjności przedsiębiorstw w regionie do zmian społeczno-gospodarczych, w tym również zwiększenie zdolności przedsiębiorstw do tworzenia miejsc pracy. Na współfinansowanie usług rozwojowych w przedsiębiorstwach przewidziano ze środków EFS w ramach RPO WK-P 2014-2020 alokację wynoszącą 5 763 959 euro.

Niniejszy dokument zawiera najważniejsze warunki i procedury dotyczące realizacji wsparcia skierowanego do przedsiębiorców i pracowników ze środków EFS w ramach RPO. Koncepcja i zasady funkcjonowania Podmiotowego Systemu Finansowania usług rozwojowych w ramach RPO została opracowana w oparciu o *Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze przystosowania przedsiębiorców i pracowników do zmian na lata 2014-2020*, zwane dalej „Wytycznymi”, zapisy Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 (uchwała Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego nr 1/1/14 z dnia 8 grudnia 2014 r., z późn. zm.) oraz Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych RPO WK-P na lata 2014-2020.

Dokument został opracowany w Departamencie Rozwoju Regionalnego Wydział Programowania Europejskiego Biuro Programowania RPO.

I. Założenia funkcjonowania PSF w województwie kujawsko-pomorskim

1. Ogólne zasady PSF

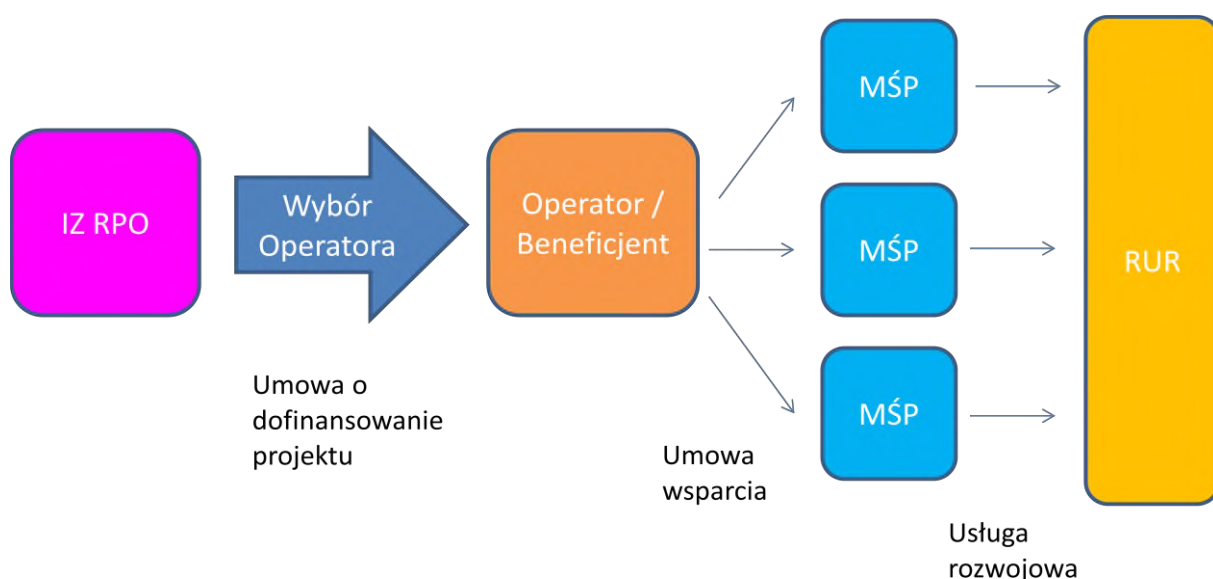
Zgodnie z przyjętą w *Wztycznych* definicją PSF jest to system dystrybucji środków przeznaczonych na wspieranie rozwoju przedsiębiorców i pracowników oparty na podejściu popytowym wdrażanym w ramach RPO. Przyjęte w województwie kujawsko-pomorskim rozwiązania mają pozwalać na proste i szybkie finansowanie usług rozwojowych wybranych samodzielnie przez przedsiębiorcę i odpowiadających na jego indywidualne potrzeby rozwojowe.

W ramach PSF przedsiębiorca ma możliwość dokonania samodzielnego wyboru usług rozwojowych w ramach oferty dostępnej w RUR, odpowiadających w największym stopniu na aktualne potrzeby przedsiębiorcy i jego pracowników.

PSF jest zintegrowany z RUR – wybór usług rozwojowych przez przedsiębiorcę następuje wyłącznie przy wykorzystaniu funkcjonalności RUR oraz po uzyskaniu indywidualnego numeru identyfikacyjnego (numer ID wsparcia) przypisanego do danej umowy wsparcia.

PSF jest wdrażany w ramach projektu wybranego do dofinansowania w ramach RPO w trybie przewidzianym w art. 38 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 tj. w trybie konkursowym.

W wyniku przeprowadzenia naboru wniosków w ramach *Poddziałania 8.5.1* wyłoniony do dofinansowania zostanie jeden projekt, którego Beneficjent będzie pełnił funkcję Operatora w ramach systemu PSF. Pomiędzy IZ RPO a Beneficjentem (Operatorem) zostanie zawarta umowa o dofinansowanie projektu ze środków EFS.

W ramach zawartej umowy Beneficjent (Operator) będzie odpowiedzialny za dalszą dystrybucję środków EFS przedsiębiorcom z województwa kujawsko-pomorskiego i oddelegowanym przez nich pracownikom, w tym ich niezbędną obsługę w zakresie udzielenia dofinansowania. Szczegółowe obowiązki Beneficjenta (Operatora) w ramach PSF określa Rozdział II.

Zgodnie z SZOOP w ramach projektu PSF realizowane będzie wsparcie MŚP poprzez finansowanie usług rozwojowych obejmujących m.in.:

1. działania szkoleniowe, doradcze oraz studia podyplomowe zaprojektowane zgodnie z oczekiwaniami i zdiagnozowanymi potrzebami przedsiębiorstw ukierunkowane na wzmocnienie ich potencjału i konkurencyjności,
2. wsparcie doradczo-szkoleniowe dla właścicieli i kadry zarządzającej przedsiębiorstw wspomagające proces zmiany, w tym przekształcenia profilu działalności przedsiębiorstwa, optymalizacji procesów zarządzania oraz budowania strategii rozwoju przedsiębiorstwa.

Projekt PSF obejmuje teren całego województwa kujawsko-pomorskiego, co wynika z regionalnego charakteru przewidzianego wsparcia. Mając na uwadze optymalne zapewnienie dostępu do wsparcia w ramach projektu dla przedsiębiorców z obszaru całego województwa (szczególnie z terenów oddalonych od ośrodków centralnych jakimi są miasta Bydgoszcz i Toruń), rekomendowane jest zapewnienie dostępu do wsparcia również poprzez uruchomienie w ramach PSF biur/punktów konsultacyjnych również poza wskazanymi miastami wojewódzkimi oraz zapewnienie usług mobilnych konsultantów (doradców), którzy będą odpowiadać za bezpośrednie kontakty z przedsiębiorcami (np. wizyty w siedzibach firm).

W przypadku realizacji projektu PSF w partnerstwie należy wyodrębnić obszary realizacji działań w ramach projektu, np. biorąc pod uwagę liczbę funkcjonujących na danym terenie przedsiębiorstw z sektora MŚP, za obsługę których będą odpowiedzialni poszczególni partnerzy w projekcie.

Powyższe nie odnosi się do podmiotów świadczących usługi rozwojowe, z których skorzystają przedsiębiorcy, ani do miejsca realizacji usługi rozwojowej. Oznacza to brak ograniczeń geograficznych względem realizacji usług rozwojowych – przedsiębiorca ma swobodę wyboru usług niezależnie od obszaru realizacji projektu PSF.

Projekt PSF, który jest współfinansowany z EFS w obszarze przystosowania przedsiębiorców i pracowników do zmian, musi być zgodny z politykami horyzontalnymi, w szczególności z zasadą równości szans płci oraz równości szans i niedyskryminacji. Warunki i procedury wdrażania, a także przykłady zastosowania w ramach różnych form wsparcia ww. polityk horyzontalnych znajdują się w *Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020*⁴.

⁴ Wskazane wytyczne są dostępne pod adresem: <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/dokumenty/wytyczne-w-zakresie-realizacji-zasady-rownosci-szans-i-niedyskryminacji-oraz-zasady-rownosci-szans/>

Przed uruchomieniem wsparcia w ramach PSF, IZ RPO zawiera z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości porozumienie określające zakres i zasady współdziałania IZ RPO oraz Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości w zakresie zapewnienia przedsiębiorcom możliwości skorzystania z pomocy o charakterze szkoleniowym i doradczym poprzez funkcjonowanie RUR i PSF oraz przetwarzania danych osobowych uczestników projektu PSF będących użytkownikami RUR.

2. Grupy docelowe

Wsparcie w ramach projektu PSF jest skierowane wyłącznie do mikro, małych i średnich przedsiębiorców, spełniających kryteria określone dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w art. 2 załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 oraz ich pracowników.

Duże przedsiębiorstwa są wyłączone z interwencji EFS, w związku z powyższym ze wsparcia w ramach PSF są wyłączeni również zatrudnieni w nich pracownicy.

Ponadto wsparcie w ramach projektu PSF jest skoncentrowane na następujących grupach docelowych i usługach:

- a) pracownikach w wieku 50 lat lub więcej;
- b) pracownikach o niskich kwalifikacjach;
- c) przedsiębiorstwach wysokiego wzrostu;
- d) przedsiębiorcach, którzy uzyskali wsparcie w postaci analizy potrzeb rozwojowych lub planów rozwoju w ramach Działania 2.2 PO WER;
- e) usługach rozwojowych mających na celu zdobycie lub potwierdzenie kwalifikacji, o których mowa w art. 2 pkt 8 ustawy o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji⁵;
- f) przedsiębiorcach z sektorów/branż, których wsparcie jest szczególnie istotne z punktu widzenia realizacji celów polityki regionalnej, np. sektorów o najwyższym potencjale do generowania miejsc pracy, wskazanych w Załączniku nr 1.⁶

W przypadku grup docelowych określonych w ppkt d) i f) koncentracja wsparcia polega na priorytetowym traktowaniu tych przedsiębiorców przez Beneficjenta (Operatora) na etapie rekrutacji do projektu PSF. Natomiast w przypadku grup docelowych określonych w ppkt a)-c) oraz usług określonych w ppkt e) koncentracja wsparcia polega na zwiększeniu poziomu ich dofinansowania zgodnie z Sekcją 3.2.

⁵ Usługi rozwojowe mające na celu zdobycie lub potwierdzenie kwalifikacji są odpowiednio oznaczone w RUR.

⁶ Sektory te będą wskazywane w oparciu o regionalne badania i analizy oraz inteligentne specjalizacje określone w RSI, z uwzględnieniem jednolitej metodologii określania branż na podstawie danych dostępnych w ramach statystyki publicznej. Mając na uwadze efektywną realizację celów polityki regionalnej IZ RPO zastrzega, iż lista wskazanych sektorów/branż może podlegać aktualizacji w perspektywie kilku lat, co oznacza również konieczność jej uwzględnienia przez Beneficjenta (Operatora) w trakcie realizacji projektu PSF.

3. Mechanizm finansowania usług rozwojowych

Dystrybucja środków EFS dla przedsiębiorców jest dokonywana w oparciu o **system refundacji kosztów usługi połączonej z promesą**. Przedsiębiorca będzie mógł ubiegać się o zwrot części kosztów poniesionych przez niego na udział w szkoleniach i doradztwie w oparciu o wystawioną mu przez Operatora promesę. Mechanizm aplikowania o wsparcie w ramach PSF zawiera poniższa sekcja:

3.1 Schemat realizacji wsparcia

1. Przedsiębiorstwo z sektora MŚP zainteresowane uzyskaniem wsparcia dla siebie i swoich pracowników w postaci dofinansowania usługi rozwojowej zgłasza się do Operatora PSF (bezpośrednio do biura/punktu konsultacyjnego/mobilnego doradcy lub drogą elektroniczną).

2. Możliwość udzielenia wsparcia wiąże się ze złożeniem przez przedsiębiorcę do Operatora formularza/wniosku zawierającego prośbę o udzielenie dofinansowania usługi rozwojowej oraz dane niezbędne do oceny kwalifikowalności podmiotu/odbiorcy wsparcia (wraz z diagnozą zapotrzebowania na określone usługi – dotyczy jedynie przedsiębiorców, którzy uzyskali wsparcie w postaci analizy potrzeb rozwojowych lub planów rozwoju w ramach Działania 2.2 PO WER). Personel Operatora pomaga w wypełnianiu dokumentów zgłoszeniowych oraz obligatoryjnie przeprowadza/zapewnia usługę doradztwa w zakresie diagnozy potrzeb rozwojowych przedsiębiorcy. Diagnoza potrzeb rozwojowych wykonana przez doradców Operatora (lub Partnerów) jest obowiązkowym elementem przy aplikowaniu o wsparcie przez przedsiębiorcę (nie dotyczy jedynie przedsiębiorców, którzy uzyskali wsparcie w postaci analizy potrzeb rozwojowych lub planów rozwoju w ramach Działania 2.2 PO WER). Przedsiębiorca wstępnie określa rodzaj usług rozwojowych, na które będzie chciał uzyskać refundację.

3. Operator dokonuje weryfikacji złożonych dokumentów, w tym pod kątem kwalifikowalności odbiorców wsparcia, dotychczas udzielonej pomocy *de minimis* oraz możliwego do udzielenia poziomu dofinansowania.

4. Operator po pozytywnym zweryfikowaniu dokumentów podpisuje z przedsiębiorcą **umowę wsparcia**, następnie rezerwuje określone środki na poczet przyszłej refundacji i wystawia przedsiębiorcy **promesę**, w której zobowiązuje się do refundacji określonych wydatków. Jednocześnie Operator wystawia zaświadczenie o wysokości udzielonej pomocy *de minimis*/pomocy publicznej (zob. Sekcja 3.4).

Podpisanie umowy wsparcia wiąże się z nadaniem indywidualnego **ID wsparcia** oraz jej rejestracją w systemie informatycznym Operatora i w RUR.

Umowa wsparcia zawierana pomiędzy Operatorem (Beneficjentem) a przedsiębiorcą nie jest umową dotacyjną.

5. Przedsiębiorca dokonuje samodzielnego wyboru usług rozwojowych spośród dostępnych w RUR i odpowiadających na potrzeby rozwojowe danego przedsiębiorstwa lub jego pracowników.
6. Podmiot świadczący usługi rozwojowe realizuje wybraną usługę rozwojową, a po jej zakończeniu dokonuje oceny w systemie RUR i wystawia stosowny dokument księgowy (faktura VAT, rachunek).
7. Przedsiębiorca po zrealizowanej usłudze rozwojowej zapewnia dokonanie jej oceny w systemie RUR przez siebie i odbiorcę wsparcia (uczestnika projektu).
8. Następnie przedsiębiorca składa do Operatora dokumenty niezbędne do rozliczenia wsparcia, obejmujące co najmniej kopie certyfikatu/zaświadczenia o ukończeniu usługi rozwojowej, faktury VAT/rachunku oraz potwierdzenie dokonania płatności za usługę rozwojową. W celu otrzymania refundacji części poniesionych kosztów przedsiębiorca jest zobligowany do przedstawienia dokumentów potwierdzających skorzystanie z danej usługi oraz opłacenie jej w pełnej wysokości.
9. Operator dokonuje weryfikacji otrzymanych dokumentów. W przypadku ich kompletności i prawidłowości Operator dokonuje wypłaty środków (refundacji poniesionych kosztów) na rachunek przedsiębiorcy. Jednocześnie Operator, w przypadku różnicy w kwocie wsparcia określonej na etapie umowy oraz wynikającej z rozliczenia wsparcia, wystawia korektę zaświadczenia o wysokości udzielonej pomocy *de minimis*/pomocy publicznej.

Weryfikacja i zatwierdzenie dokumentów zgłoszeniowych oraz podpisanie umowy wsparcia z przedsiębiorcą następuje w terminie do 10 dni roboczych od dnia złożenia przez przedsiębiorcę poprawnie wypełnionych oraz kompletnych dokumentów zgłoszeniowych.

Weryfikacja i zatwierdzenie dokumentów rozliczeniowych przedkładanych przez przedsiębiorców następuje bez zbędnej zwłoki, tj. w możliwie najkrótszym terminie, określonym w umowie o dofinansowanie zawartej z Beneficjentem realizującym projekt PSF.

3.2 Limity i ograniczenia

Maksymalna kwota wsparcia (tj. kwota promesy na refundację kosztów zakupu usług rozwojowych) przypadająca na jednego przedsiębiorcę w okresie realizacji projektu PSF zależna jest od wielkości przedsiębiorstwa i wynosi w przypadku:

- mikroprzedsiębiorcy: **10 000 zł**,
- małego przedsiębiorcy: **30 000⁷ zł**,
- średniego przedsiębiorcy: **100 000⁸ zł**.

⁷ W ramach wskazanej kwoty maksymalna wartość usług doradczych wynosi 20 000 zł.

Promesa udzielana jest na okres niezbędny do realizacji i rozliczenia usługi rozwojowej, nie dłuższy jednak niż 12 miesięcy licząc od dnia podpisania umowy wsparcia. W wyjątkowych sytuacjach okres ten może zostać indywidualnie wydłużony w oparciu o uzasadniony wniosek przedsiębiorcy (np. czas trwania studiów podyplomowych podlegających dofinansowaniu przekracza 12 m-cy), jednak nie dłużej niż do końca okresu realizacji projektu.

Przedsiębiorca ma możliwość wystąpienia do Beneficjenta (Operatora) o udzielenie mu wsparcia (promesy) kilkakrotnie w trakcie realizacji projektu PSF, przy czym łączna wartość udzielonego mu wsparcia (kwota promes) musi być zgodna z ww. limitami⁹. Beneficjent (Operator) ma prawo wstrzymać/odmówić udzielenia wsparcia przedsiębiorcy, który wykorzystał już przysługujący mu limit wsparcia w ramach projektu PSF. Ponadto w zakresie udzielenia wsparcia pierwszeństwo względem przedsiębiorcy, który już raz skorzystał ze wsparcia w ramach projektu, ma przedsiębiorstwo, które dotychczas ze wsparcia w ramach projektu nie korzystało.

Poziom dofinansowania kosztów pojedynczej usługi rozwojowej (np. usługi doradczej lub szkoleniowej rozumianej jako jedna zamknięta forma wsparcia) nie przekracza co do zasady **50%** kosztów usługi rozwojowej. Beneficjent (Operator) może zastosować wyższy poziom dofinansowania usługi rozwojowej wobec preferowanych w ramach PSF grup docelowych i usług, zgodnie poniższymi warunkami. Poziom dofinansowania kosztów pojedynczej usługi rozwojowej można zwiększyć w odniesieniu do:

- a) pracowników w wieku 50 lat lub więcej – o **10 pkt. proc.**
- b) pracowników o niskich kwalifikacjach – o **10 pkt. proc.**
- c) przedsiębiorstw wysokiego wzrostu – o **10 pkt. proc.**
- d) usług rozwojowych mających na celu zdobycie lub potwierdzenie kwalifikacji, o których mowa w art. 2 pkt 8 ustawy o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji – o **10 pkt. proc.**
- e) mikroprzedsiębiorcy – o **20 pkt. proc.**
- f) małego przedsiębiorcy – o **10 pkt. proc.**

Powyższe limity podlegają kumulacji, przy czym poziom dofinansowania kosztów pojedynczej usługi rozwojowej nie może przekroczyć **maksymalnie 80%** kosztów tej usługi.

⁸ W ramach wskazanej kwoty maksymalna wartość usług doradczych wynosi 30 000 zł.

⁹ Od naborów wniosków o udzielenie wsparcia prowadzonych od 09.2020 r. IZ RPO umożliwia Operatorowi wprowadzenie ograniczenia możliwości aplikowania przez przedsiębiorcę do jednego wniosku o udzielenie wsparcia składanego w ramach PSF, tj. przedsiębiorca nie może złożyć następnego wniosku o udzielenie wsparcia w tym samym lub kolejnym naborze wniosków o udzielenie wsparcia prowadzonym w ramach PSF.

Przykład II:

Firma Y zatrudniająca 15 osób (mająca status małego przedsiębiorcy) chce przeszkolić 2 pracowników, tj. **pracownika A** z wykształceniem podstawowym w wieku 55 lat z zakresu „operatora koparko-ladowarki”, oraz **pracownika B** z wykształceniem wyższym w wieku 35 lat z zakresu „motywowania pracowników i zarządzania zespołem”.

W tym przypadku standardowy poziom dofinansowania każdej usługi rozwojowej wynoszący **50%** może zostać zwiększony o **10 pkt. proc.** z tytułu wielkości Firmy Y. Ponadto w przypadku **pracownika A** poziom dofinansowania usługi szkoleniowej można zwiększyć dodatkowo o **10 pkt. proc.** z tytułu jego wykształcenia (niskie kwalifikacje), o **10 pkt. proc.** ze względu na jego wiek oraz o kolejne **10 pkt. proc.** ze względu na fakt, iż szkolenie dla niego będzie prowadzić do uzyskania kwalifikacji zgodnie z ustawą o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji. W wyniku kumulacji poziom dofinansowania usługi szkoleniowej dla **pracownika A** mógłby wynosić 90% (50+10+10+10+10), natomiast nie może przekroczyć on maksymalnego limitu określonego dla pojedynczej usługi rozwojowej (80%). Natomiast w przypadku **pracownika B** nie można zastosować zwiększenia poziomu dofinansowania ze względu na wykształcenie, wiek czy rodzaj szkolenia. Tym samym **Firma Y** w przypadku **pracownika A** może uzyskać maksymalne dofinansowanie usługi szkoleniowej na poziomie **80%**, a w przypadku **pracownika B** maksymalne dofinansowanie usługi szkoleniowej na poziomie **60%**.

Przykład I:

Firma X zatrudniająca 5 osób (mająca status mikroprzedsiębiorcy) chce przeszkolić 2 pracowników w wieku 52 i 54 lat z zakresu „prawa jazdy kat. C+E” i „kwalifikacji wstępnej”.

W tym przypadku standardowy poziom dofinansowania każdej usługi rozwojowej wynoszący **50%** może zostać zwiększony o **20 pkt. proc.** z tytułu wielkości Firmy X. Poziom dofinansowania można także zwiększyć o **10 pkt. proc.** z tytułu wieku obu kierowanych na szkolenie pracowników oraz o kolejne **10 pkt. proc.** ze względu na fakt, iż szkolenia te będą prowadzić do uzyskania kwalifikacji zgodnie z ustawą o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji. W wyniku kumulacji poziom dofinansowania mógłby wynosić 90% (50+20+10+10), natomiast nie może przekroczyć on maksymalnego limitu określonego dla pojedynczej usługi rozwojowej (80%). Tym samym w przypadku obu pracowników **Firma X** może uzyskać maksymalne dofinansowanie usługi szkoleniowej na poziomie **80%**.

Maksymalna wartość dofinansowania pojedynczej usługi rozwojowej dla jednego pracownika oddelegowanego przez przedsiębiorcę – bez względu na poziom dofinansowania kosztów usługi rozwojowej określony zgodnie z ww. warunkami, wynosi **5 000 zł**.

Koszty pojedynczej usługi rozwojowej w zakresie niedofinansowanym w ramach PSF mogą stanowić wkład własny w projekcie.

Dofinansowanie usługi rozwojowej liczone jest względem jej kosztu netto. Koszt usługi rozwojowej może uwzględniać podatek od towarów i usług (VAT) wyłącznie w przypadku, gdy został on faktycznie poniesiony przez przedsiębiorcę oraz przedsiębiorca nie ma prawnej możliwości jego odzyskania.

W ramach ogólnego budżetu projektu PSF minimum 40% środków przeznaczonych bezpośrednio na finansowanie usług rozwojowych zostanie przeznaczane na wsparcie mikro przedsiębiorców.¹⁰

Operator PSF jest zobowiązany do podzielenia dostępnej w ramach projektu ogólnej alokacji na finansowanie usług rozwojowych na poszczególne lata realizacji projektu proporcjonalnie do okresu jego realizacji. Nabór uczestników będzie prowadzony w sposób ciągły do wyczerpania alokacji przeznaczonej na dany rok. W przypadku niewykorzystania określonej na dany rok alokacji Operator PSF przesuwa niewykorzystane środki na kolejny rok realizacji projektu zwiększając tym samym alokację kolejnego roku. Operator PSF może również w uzasadnionych przypadkach zwiększyć alokację na dany rok realizacji projektu za uprzednią zgodą IZ RPO.

3.3 Kwalifikowalność kosztów usługi rozwojowej

Do wydatków ponoszonych przez uczestników projektu PSF, nie mają zastosowania *Wytyczne Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*, w tym w szczególności wymóg stosowania zasady konkurencyjności w procesie wyboru usług rozwojowych za pośrednictwem RUR.

Kwalifikowanie kosztów usługi rozwojowej jest możliwe w przypadku, gdy zostały spełnione łącznie co najmniej poniższe warunki:

- a) zgłoszenie na usługę rozwojową zostało zrealizowane za pośrednictwem RUR;
- b) wydatek został faktycznie poniesiony na zakup usługi rozwojowej;
- c) wydatek został prawidłowo udokumentowany;
- d) usługa rozwojowa została zrealizowana zgodnie z założeniami, tj. zgodnie z programem usługi rozwojowej, formą, na warunkach i w wymiarze czasowym określonym w Karcie Usługi;
- e) usługa zakończyła się wypełnieniem ankiety oceniającej usługi rozwojowe, zgodnie z Systemem Oceny Usług Rozwojowych.

¹⁰ Mając na uwadze efektywną realizację celów polityki regionalnej IZ RPO zastrzega, iż w przypadku niewykorzystania przyznanej alokacji przez mikroprzedsiębiorstwa wskaźnik ten może zostać obniżony do poziomu odpowiadającego zapotrzebowaniu.

W ramach projektu PSF nie jest możliwe kwalifikowanie kosztów usługi rozwojowej, która:

- a) polega na opracowaniu analizy potrzeb rozwojowych lub planu rozwoju przedsiębiorcy lub grupy przedsiębiorców – w przypadku przedsiębiorców, którzy otrzymali tego typu wsparcie w ramach Działania 2.2. PO WER;
- b) dotyczy funkcjonowania na rynku zamówień publicznych lub wdrażania strategii wejścia na zagraniczne rynki zamówień publicznych – w przypadku przedsiębiorców, którzy otrzymali tego typu wsparcie w ramach Działania 2.2. PO WER;
- c) dotyczy zasad realizacji przedsięwzięć w formule PPP oraz przygotowania oferty do przedsięwzięcia realizowanego w formule PPP lub procesu negocjacji – w przypadku przedsiębiorców, którzy otrzymali tego typu wsparcie w ramach Działania 2.2. PO WER;
- d) jest świadczona przez podmiot, z którym przedsiębiorca jest powiązany kapitałowo lub osobowo, przy czym przez powiązania kapitałowe lub osobowe rozumie się w szczególności:
 - i. udział w spółce jako wspólnik spółki cywilnej lub spółki osobowej,
 - ii. posiadanie co najmniej 20% udziałów lub akcji spółki,
 - iii. pełnienie funkcji członka organu nadzorczego lub zarządzającego, prokurenta lub pełnomocnika,
 - iv. pozostawanie w stosunku prawnym lub faktycznym, który może budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności w wyborze podmiotu świadczącego usługę rozwojową, w szczególności pozostawanie w związku małżeńskim, w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej lub w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli;
- e) obejmuje koszty niezwiązane bezpośrednio z usługą rozwojową, w szczególności koszty środków trwałych przekazywanych przedsiębiorcom lub ich pracownikom, koszty dojazdu i zakwaterowania, z wyłączeniem kosztów związanych z pokryciem specyficznych potrzeb osób z niepełnosprawnościami, które mogą zostać sfinansowane w ramach projektu PSF w ramach mechanizmu racjonalnych usprawnień;
- f) dotyczy kosztów usługi rozwojowej, której obowiązek przeprowadzenia na zajmowanym stanowisku pracy wynika z odrębnych przepisów prawa (np. wstępne i okresowe szkolenia z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, szkolenia okresowe potwierdzające kwalifikacje na zajmowanym stanowisku pracy).

3.4 Pomoc *de minimis*/pomoc publiczna

Wsparcie udzielone przedsiębiorcy lub jego pracownikom w ramach projektu PSF stanowi pomoc *de minimis* lub pomoc publiczną na szkolenia lub pomoc publiczną na usługi doradcze.

Pomoc publiczna oraz pomoc *de minimis* w projekcie PSF są udzielane zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach krajowych i unijnych, w tym w szczególności w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1407/2013, w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 651/2014 oraz w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy *de minimis* oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1073).

W przypadku, gdy jeden przedsiębiorca przekroczył dozwolony limit pomocy *de minimis*, o którym mowa w art. 3 ust. 2 rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013, może być mu udzielana pomoc publiczna na szkolenia (zgodnie z art. 31 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014) lub pomoc publiczna na usługi doradcze (zgodnie z art. 18 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014).

W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wkład prywatny wnoszony przez przedsiębiorcę zgodnie z intensywnością pomocy określoną w art. 18 ust. 2 oraz w art. 31 ust. 4 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 wyliczany jest w odniesieniu do kosztów usługi rozwojowej objętej dofinansowaniem, zgodnie z warunkami o których mowa w Sekcji 3.2. Wkład ten podlega sumowaniu z kosztami usługi rozwojowej, które nie zostały objęte tym dofinansowaniem.

II. Obowiązki Operatora PSF

Beneficjent (Operator) projektu PSF zobowiązany jest do stosowania wszelkich zasad wynikających z niniejszego dokumentu oraz *Wztycznych*, opierając się przy tym na powszechnie obowiązujących przepisach prawa dotyczących obszaru merytorycznego objętego projektem.

Beneficjent (Operator) jest odpowiedzialny za wsparcie MŚP poprzez finansowanie usług rozwojowych zgodnie z podejściem popytowym.

Do obowiązków Operatora należy ścisła współpraca bezpośrednio z przedsiębiorcami ubiegającymi się o wsparcie w ramach PSF.

Operator jest zobligowany do opracowania wzorów odpowiednich dokumentów (w tym formularza/wniosku zgłoszeniowego, niezbędnych oświadczeń, umowy wsparcia, promesy), możliwości zapewnienia elektronicznego obiegu dokumentów w kontaktach z przedsiębiorcami oraz zapewnienia opieki konsultantów/doradców dla uczestników projektu.

W ramach projektu PSF Beneficjent (Operator) zawiera opis procedury ubiegania się przedsiębiorców o dofinansowanie, w tym wskazuje, jakie czynności będzie musiał wykonać przedsiębiorca aby otrzymać dofinansowanie.

W kontekście mechanizmów gwarantujących przystępność udzielanego wsparcia konieczne jest opracowanie dokumentów zrozumiałym językiem, jak też zachowanie możliwie największego uproszczenia procedur dla przedsiębiorców.

Dokumenty stanowiące podstawę do udzielania wsparcia na rzecz uczestników projektu, opracowywane przez Beneficjenta (Operatora), podlegają **obligatoryjnemu zatwierdzeniu przez IZ RPO WK-P** w terminie określonym w umowie o dofinansowanie projektu PSF.

Operator jest zobligowany do prowadzenia działań informacyjno-promocyjnych nt. zasad wsparcia dla przedsiębiorstw w PSF ze środków EFS, w tym poprzez uruchomienie odrębnej strony projektu/podstrony do strony głównej poświęconej PSF i zasadom wsparcia z EFS.

Realizacja projektu PSF prowadzi do osiągnięcia celów RPO rozumianych jako osiągnięcie wartości docelowych wszystkich wskaźników produktu i rezultatu bezpośredniego określonych w SZOOP dla *Poddziałania 8.5.1*. Za ich osiągnięcie w ramach projektu PSF odpowiedzialny jest Operator.

Operator odpowiada za sposób monitoringu, w tym monitoringu przepływów finansowych i sprawozdawczości ze zrealizowanych działań, osiągniętych wskaźników, jakości usług oraz za rozliczenia z IZ RPO.

W ramach projektu PSF Operator dokonuje analizy potencjalnych ryzyk, które mogą wystąpić na kolejnych etapach realizacji projektu.

W ramach kosztów pośrednich projektu dopuszcza się możliwość sfinansowania przez Beneficjenta (Operatora) stworzenia systemu informatycznego/Generatora na potrzeby realizacji projektu PSF.

Ponadto do głównych zadań Operatora należy:

- rekrutacja uczestników projektu,
- weryfikacja kwalifikowalności grupy docelowej i możliwości udzielenia wsparcia finansowego, w tym udzielenie pomocy *de minimis*/pomocy publicznej,
- zawieranie umów wsparcia z przedsiębiorcami/uczestnikami projektów,
- sporządzanie i przekazywanie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej i informacji o nieudzieleniu takiej pomocy, z wykorzystaniem aplikacji SHRIMP udostępnionej przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
- monitorowanie realizacji usług rozwojowych, w tym weryfikacja dokonanych ocen usług rozwojowych przez pracownika, przedsiębiorcę i podmiot świadczący usługę rozwojową,
- przeprowadzenie czynności kontrolnych zgodnie z wymaganiami określonymi w Rozdziale V,
- rozliczenie wsparcia i refundacja poniesionych wydatków dla przedsiębiorcy na podstawie dokumentów finansowych dostarczonych Operatorowi,
- przestrzeganie przepisów w zakresie ochrony danych osobowych,
- terminowe rozliczanie z IZ RPO otrzymanych środków EFS na podstawie składanych wniosków o płatność,
- informowanie IZ RPO o wszelkich nieprawidłowościach i problemach związanych z realizacją projektu PSF.

III. Rejestr Usług Rozwojowych/Baza Usług Rozwojowych

Z dniem 25 sierpnia **Rejestr Usług Rozwojowych** dostępny na portalu inwestycjawkadry.pl został zastąpiony przez **Bazę Usług Rozwojowych** dostępną na portalu **uslugirozwojowe.parp.gov.pl**.

W ramach realizacji projektu **współfinansowanego ze środków PO WER** utrzymywana jest Baza Usług Rozwojowych, czyli ogólnodostępny, bezpłatny zbiór ofert usług rozwojowych świadczonych w rozmaitych formach (m.in.: szkoleń, kursów zawodowych, doradztwa, studiów podyplomowych, mentoringu czy coachingu), dzięki którym instytucje i osoby prywatne mogą rozwijać swoje kompetencje oraz realizować zamierzone cele edukacyjne i biznesowe.

Zgodnie z *Wytocznymi* dofinansowanie kosztów realizacji usług rozwojowych ze środków EFS w ramach projektu PSF jest możliwe wyłącznie na usługi rozwojowe wpisane do RUR za pomocą Karty Usługi przez podmioty świadczące usługi rozwojowe spełniające wymogi, o których mowa w rozdziale 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 24 maja 2011 r. w sprawie Krajowego Systemu Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw (Dz. U. Nr 112, poz. 656, z późn. zm.).

Możliwe jest złożenie przez przedsiębiorcę zamówienia na konkretną usługę rozwojową za pomocą odrębnej funkcjonalności RUR, m.in. w sytuacji, gdy usługi rozwojowe, na które zgłaszane jest zapotrzebowanie nie są dostępne w RUR.

RUR zapewnia możliwość dokonania oceny usługi rozwojowej przez przedsiębiorcę delegującego pracowników do udziału w usłudze rozwojowej, pracowników przedsiębiorcy uczestniczących w usłudze rozwojowej oraz podmiot świadczący usługi rozwojowe w ramach Systemu Oceny Usług Rozwojowych.

RUR umożliwia weryfikację następujących elementów prawidłowości wydatków ponoszonych w ramach projektu PSF:

- a) ceny usługi rozwojowej opisanej w dokumencie księgowym (cena usługi rozwojowej opisana w dokumencie księgowym powinna być równa lub niższa od ceny wskazanej w Karcie Usługi¹¹);
- b) zgłoszenia uczestnictwa w usłudze rozwojowej;
- c) spełnienia obowiązku oceny usługi rozwojowej - zgodnie z Systemem Oceny Usług Rozwojowych;
- d) nazwy podmiotu, daty przeprowadzenia usługi rozwojowej, tytułu usługi rozwojowej, imienia i nazwiska uczestnika/ów projektu, liczby godzin i programu usługi rozwojowej, numeru ID wsparcia.

¹¹ W przypadku, gdy cena usługi rozwojowej opisana w dokumencie księgowym jest wyższa niż cena wskazana w Karcie Usługi, dofinansowanie liczone jest w odniesieniu do kosztów usługi rozwojowej wskazanych w Karcie Usługi.

IV. Ewaluacja

Efektywność działania projektu PSF w województwie kujawsko-pomorskim podlega cyklicznemu badaniu ewaluacyjnemu prowadzonemu na poziomie krajowym we współpracy z IZ RPO oraz organizacjami reprezentującymi grupy docelowe wsparcia, które uwzględnia w szczególności: użyteczność PSF dla przedsiębiorców i pracowników w procesie realizacji ich celów rozwojowych, poziom dostępności i przejrzystości zastosowanych rozwiązań dla uczestników projektu, dostępność usług rozwojowych dla pracowników znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, w tym zwłaszcza pracowników powyżej 50 roku życia oraz pracowników o niskich kwalifikacjach. Pierwsze badanie ewaluacyjne powinno nastąpić nie później niż w okresie dwóch pierwszych lat od rozpoczęcia realizacji projektu PSF.

Niezależnie od powyższego IZ RPO oraz Beneficjent (Operator) mogą również przewidzieć dodatkowe działania ewaluacyjne związane z realizacją projektu PSF.

Rekomendacje sformułowane w wyniku badania ewaluacyjnego stanowią podstawę dla opracowania i wdrożenia programu naprawczego w zakresie systemu realizacji PSF przez IZ RPO, przy czym opracowanie programu naprawczego powinno nastąpić w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego nie później niż w terminie sześciu miesięcy od dnia otrzymania rekomendacji wskazujących kierunki działań naprawczych lub w innym terminie wskazanym w raporcie ewaluacyjnym.

W sytuacji wystąpienia rekomendacji lub konieczności wdrożenia ww. programu naprawczego w zakresie systemu realizacji PSF, IZ RPO zastrzega możliwość zmiany niniejszych zasad funkcjonowania PSF w województwie kujawsko-pomorskim oraz renegocjacji zawartej z Beneficjentem (Operatorem) umowy o dofinansowanie projektu PSF.

V. Kontrole i monitoring realizacji wsparcia

Beneficjent (Operator), na podstawie umowy o dofinansowanie projektu, prowadzi bieżącą kontrolę i monitoring realizacji wsparcia, w tym w szczególności kontroluje prawidłowość realizacji projektu oraz monitoruje postęp rzeczowy projektu zgodnie z *Wytocznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020*.

Kontrole projektu PSF są prowadzone przy uwzględnieniu wymogów określonych w *Wytocznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kontroli realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020*¹² oraz zgodnie z częstotliwością i na zasadach określonych przez IZ RPO w ramach RPO, przy uwzględnieniu specyfiki projektu PSF.

Kontrole projektu PSF są prowadzone zarówno przez IZ RPO u Beneficjenta (Operatora) oraz przez Beneficjenta (Operatora) w odniesieniu do przedsiębiorców objętych wsparciem.

IZ RPO, po wcześniejszym uzyskaniu upoważnienia od Administratora RUR, przekazuje upoważnienia Beneficjentowi (Operatorowi) do prowadzenia kontroli w miejscu świadczenia usługi rozwojowej (wizyta monitoringowa) przez podmiot świadczący usługi rozwojowe.

W trakcie kontroli projektu PSF dokonywanej przez IZ RPO w siedzibie Beneficjenta (Operatora) sprawdzeniu podlegają kwestie wskazane w Rozdziale I, w tym w szczególności:

a) sposób udzielania wsparcia na rzecz przedsiębiorców, w tym:

- i. kierowanie wsparcia wyłącznie do mikro, małych i średnich przedsiębiorców,
- ii. kierowanie wsparcia do preferowanych grup docelowych, branż, sektorów, typów działalności, określonych przez IZ RPO w regulaminie konkursu,
- iii. przyznawanie wsparcia wyłącznie na usługi wybrane przez przedsiębiorcę za pośrednictwem RUR, z wyłączeniem usług, o których mowa w Rozdziale I/Sekcji 2;

b) prawidłowość refundacji i dofinansowania usług rozwojowych oraz rozliczania finansowego umów wsparcia, w tym m.in.:

- i. finansowanie wsparcia do wysokości maksymalnych limitów ustalonych przez IZ RPO zgodnie z warunkami określonymi w Rozdziale III/Sekcji 3.3.,
- ii. weryfikacja dokumentów rozliczeniowych składanych przez przedsiębiorców, w szczególności faktur, potwierdzeń zapłaty oraz dokumentów potwierdzających skorzystanie z usługi rozwojowej,
- iii. dokonanie oceny odbytych usług rozwojowych zgodnie z Systemem Oceny Usług Rozwojowych,

¹² Wskazane wytyczne są dostępne pod adresem: <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/dokumenty/wytyczne-ministra-infrastruktury-i-rozwoju-w-zakresie-kontroli-realizacji-programow-operacyjnych-na-lata-2014-2020/>

- iv. dokonywanie terminowej płatności za usługę;
- c) prawidłowość udzielania pomocy publicznej i pomocy *de minimis*;
- d) sposób monitorowania realizacji wsparcia, w tym monitorowania postępu rzeczowego;
- e) sposób realizacji kontroli udzielanego wsparcia na poziomie przedsiębiorców;
- f) archiwizacja dokumentacji i zachowanie ścieżki audytu.

Kontrole projektu PSF prowadzone przez Beneficjenta (Operatora) w odniesieniu do uczestników projektu (przedsiębiorcy delegującego pracowników do udziału w usłudze rozwojowej oraz pracowników przedsiębiorcy) są przeprowadzane:

- a) na dokumentach, w tym w siedzibie Beneficjenta (Operatora);
- b) w miejscu realizacji usługi rozwojowej (wizyta monitoringowa).

Kontrole projektu PSF w siedzibie Beneficjenta (Operatora) są prowadzone na podstawie dokumentów rozliczeniowych dostarczonych przez przedsiębiorcę (m.in. dokumentów finansowych, zaświadczeń o ukończeniu usługi rozwojowej) i obejmują sprawdzenie, czy usługi rozwojowe zostały zrealizowane i rozliczone zgodnie z warunkami umowy wsparcia.

Istotny element kontroli projektu PSF prowadzonych przez Beneficjenta (Operatora) stanowi wizyta monitoringowa na miejscu realizacji usługi rozwojowej, której celem jest sprawdzenie faktycznego dostarczenia usługi rozwojowej i jej zgodności ze standardami określonymi m.in. w Karcie Usługi.

W uzasadnionych przypadkach wizyty monitoringowe mogą być prowadzone przez IZ RPO.

Obok IZ RPO, Beneficjent (Operator) zobowiązany jest do uwzględnienia w ramach swoich procedur kontrolnych mechanizmów mających na celu wykrywanie sytuacji podwójnego finansowania usług rozwojowych przez przedsiębiorcę prowadzącego działalność gospodarczą na terenie wykraczającym poza obszar jednego regionu oraz korzystającego ze wsparcia w ramach różnych projektów PSF po uzyskaniu informacji z systemu RUR lub innych źródeł.

Załączniki:

Załącznik nr 1 – Wykaz sektorów/branż, których wsparcie jest szczególnie istotne z punktu widzenia realizacji celów polityki regionalnej, w tym sektorów o najwyższym potencjale do generowania miejsc pracy, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020

Załącznik nr 1

**Wykaz sektorów/branż, których wsparcie jest szczególnie istotne
z punktu widzenia realizacji celów polityki regionalnej, w tym sektorów
o najwyższym potencjale do generowania miejsc pracy,
w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020**

Oś Priorytetowa 8*AKTYWNI NA RYNKU PRACY***Działanie 8.5***Rozwój pracowników i przedsiębiorstw MŚP w regionie***Poddziałanie 8.5.1***Wsparcie dostępu do usług rozwojowych*

Niniejsza lista zawiera wykaz sektorów/branż, których wsparcie ze środków RPO jest szczególnie istotne z punktu widzenia realizacji celów polityki regionalnej, w tym np. sektorów o najwyższym potencjale do generowania miejsc pracy w województwie kujawsko-pomorskim. Sektory i branże te są ustalane w oparciu o regionalne badania i analizy oraz inteligentne specjalizacje określone w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 (RSI), z uwzględnieniem jednolitej metodologii określania branż na podstawie danych dostępnych w ramach statystyki publicznej. Stąd też ich podział opiera się na określonych sekcjach i działach zgodnych z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD) wpisujących się przede wszystkim w inteligentne specjalizacje oparte na wartościach i wspierane przez specjalizacje oparte na technologiach. Mając na uwadze efektywną realizację celów polityki regionalnej IZ RPO zastrzega, iż lista wskazanych sektorów/branż może podlegać aktualizacji, w tym w szczególności poprzez dodanie lub wykreślenie wskazanych sekcji i działów PKD.

Celem koncentracji wsparcia na określonych grupach docelowych Beneficjent (Operator) w trakcie realizacji projektu PSF jest zobowiązany do stosowania niniejszego wykazu, w tym uwzględniania jego aktualnej wersji.

Toruń, wrzesień 2016 r.

1. Zdrowa i bezpieczna żywność

Główne PKD

SEKCJA		DZIAŁ	
C	PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	10	PRODUKCJA ARTYKUŁÓW SPOŻYWCZYCH
		11	PRODUKCJA NAPOJÓW

Pozostałe rodzaje PKD uzupełniająco, pod warunkiem pozostawania w związku z:

- produkcją żywności,
- przetwórstwem żywności,
- magazynowaniem i dystrybucją żywności,
- produkcją opakowań i przechowywaniem żywności,
- produkcją nawozów,
- metodami certyfikacji i kontroli żywności,
- edukacją konsumencką.

SEKCJA		DZIAŁ/PKD	
C	PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	16	PRODUKCJA WYROBÓW Z DREWNA ORAZ KORKA, Z WYŁĄCZENIEM MEBLI; PRODUKCJA WYROBÓW ZE SŁOMY I MATERIAŁÓW UŻYWANYCH DO WYPLATANIA
		17	PRODUKCJA PAPIERU I WYROBÓW Z PAPIERU
		20	PRODUKCJA CHEMIKALIÓW I WYROBÓW CHEMICZNYCH
		22	PRODUKCJA WYROBÓW Z GUMY I TWORZYW SZTUCZNYCH
		28	PRODUKCJA MASZYN I URZĄDZEŃ, GDZIE INDEKS NIE SKLASYFIKOWANA
H	TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	52	MAGAZYNOWANIE I DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA WSPOMAGAJĄCA TRANSPORT
I	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	56	DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA ZWIĄZANA Z WYŻYWIENIEM

M	DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	71	DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ARCHITEKTURY I INŻYNIERII; BADANIA I ANALIZY TECHNICZNE
		72	BADANIA NAUKOWE I PRACE ROZWOJOWE
P	EDUKACJA	85	EDUKACJA

2. Zdrowie i turystyka zdrowotna

Główne PKD

SEKCJA		DZIAŁ	
Q	OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	86	OPIEKA ZDROWOTNA
		87	POMOC SPOŁECZNA Z ZAKWATEROWANIEM
		88	POMOC SPOŁECZNA BEZ ZAKWATEROWANIA

Pozostałe rodzaje PKD uzupełniająco, pod warunkiem pozostawania w związku z:

- profilaktyką,
- rehabilitacją,
- rekreacją.

SEKCJA		DZIAŁ	
C	PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	32	POZSTAŁA PRODUKCJA WYROBÓW
		10	PRODUKCJA ARTYKUŁÓW SPOŻYWCZYCH
		11	PRODUKCJA NAPOJÓW
		21	PRODUKCJA PODSTAWOWYCH SUBSTANCJI FARMACEUTYCZNYCH ORAZ LEKÓW I POZOSTAŁYCH WYROBÓW FARMACEUTYCZNYCH
I	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	55	ZAKWATEROWANIE
		56	DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA ZWIĄZANA Z WYŻYWIENIEM
M	DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	72	BADANIA NAUKOWE I PRACE ROZWOJOWE
N	DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE	79	DZIAŁALNOŚĆ

	USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA		ORGANIZATORÓW TURYSTYKI, POŚREDNIKÓW I AGENTÓW TURYSTYCZNYCH ORAZ POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA W ZAKRESIE REZERWACJI I DZIAŁALNOŚCI Z NIĄ ZWIĄZANE
P	EDUKACJA	85	EDUKACJA
R	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKA I REKREACJĄ	93	DZIAŁALNOŚĆ SPORTOWA, ROZRYWKOWA, REKREACYJNA

3. Zaawansowane materiały i narzędzia

Główne PKD

SEKCJA		DZIAŁ/PKD	
C	PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	22	PRODUKCJA WYROBÓW Z GUMY I TWORZYW SZTUCZNYCH
		25	PRODUKCJA METALOWYCH WYROBÓW GOTOWYCH Z WYŁĄCZENIEM MASZYN I URZĄDZEŃ

Pozostałe rodzaje PKD uzupełniająco, pod warunkiem pozostawania w związku z:

- produkcją wyrobów z tworzyw sztucznych,
- produkcją komponentów chemicznych do wyrobów z tworzyw sztucznych,
- produkcją narzędzi do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych i metali.

SEKCJA		DZIAŁ/PKD	
C	PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	20	PRODUKCJA CHEMIKALIÓW I WYROBÓW CHEMICZNYCH
		28	PRODUKCJA MASZYN I URZĄDZEŃ, GDZIE INDZIEJ NIE SKLASYFIKOWANA
M	DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	72	BADANIA NAUKOWE I PRACE ROZWOJOWE
P	EDUKACJA	85	EDUKACJA

4. Transport i mobilność

Główne PKD

SEKCJA		DZIAŁ	
C	PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	29	PRODUKCJA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, PRZYCZEP I NACZEP, Z WYŁĄCZENIEM MOTOCYKLI
		30	PRODUKCJA POZOSTAŁEGO SPRZĘTU TRANSPORTOWEGO
F	BUDOWNICTWO	42	ROBOTY ZWIĄZANE Z BUDOWĄ OBIEKTÓW INŻYNIERII LĄDOWEJ I WODNEJ
H	TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	49	TRANSPORT LĄDOWY ORAZ TRANSPORT RUROCIĄGOWY
		50	TRANSPORT WODNY
		51	TRANSPORT LOTNICZY

Pozostałe rodzaje PKD uzupełniająco, pod warunkiem pozostawania w związku z:

- procesami przemieszczania się,
- sprawną komunikacją,
- produkcją urządzeń transportu drogowego i kolejowego,
- produkcja części i podzespołów do urządzeń transportowych,
- produkcją automatyki przemysłowej,
- produkcją układów pomiarowych i łączników,
- naprawą urządzeń transportowych kolejowych i drogowych.

SEKCJA		DZIAŁ/PKD	
C	PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	24	PRODUKCJA METALI
		25	PRODUKCJA METALOWYCH WYROBÓW GOTOWYCH, Z WYŁĄCZENIEM MASZYN I URZĄDZEŃ
		26	PRODUKCJA KOMPUTERÓW, WYROBÓW ELEKTRONICZNYCH I OPTYCZNYCH
		27	PRODUKCJA URZĄDZEŃ ELEKTRYCZNYCH
		28	PRODUKCJA MASZYN I URZĄDZEŃ, GDZIE INDEKS NIE SKLASYFIKOWANA

		33	NAPRAWA, KONSERWACJA I INSTALOWANIE MASZYN I URZĄDZEŃ
G	HANDEL HURTOWY I DETALICZNY, NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	45	HANDEL HURTOWY I DETALICZNY POJAZDAMI SAMOCHODOWYMI; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH
		52	MAGAZYNOWANIE I DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA WSPOMAGAJĄCA TRANSPORT
M	DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	72	BADANIA NAUKOWE I PRACE ROZWOJOWE
P	EDUKACJA	85	EDUKACJA

5. Dziedzictwo kulturowe i przemysły kreatywne

Główne PKD

SEKCJA		DZIAŁ	
C	PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	18	POLIGRAFIA I REPRODUKCJA ZAPISANYCH NOŚNIKÓW INFORMACJI
		32	POZOSTAŁA PRODUKCJA WYROBÓW
J	INFORMACJA I KOMUNIKACJA	58	DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA
		59	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z PRODUKCJĄ FILMÓW, NAGRAŃ WIDEO, PROGRAMÓW TELEWIZYJNYCH, NAGRAŃ DŹWIĘKOWYCH I MUZYCZNYCH
		60	NADAWANIE PROGRAMÓW OGÓLNODOSTĘPNYCH I ABONAMENTOWYCH
		63	DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA W ZAKRESIE INFORMACJI
M	DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	71	DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ARCHITEKTURY I INŻYNIERII, BADANIA I ANALIZY TECHNICZNE
		73	REKLAMA, BADANIE RYNKU I OPINII PUBLICZNEJ
		74	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA

R	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	90	DZIAŁALNOŚĆ TWÓRCZA ZWIĄZANA Z KULTURĄ I ROZRYWKĄ
		91	DZIAŁALNOŚĆ BIBLIOTEK, ARCHIWÓW, MUZEÓW ORAZ POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ

Pozostałe rodzaje PKD uzupełniająco, pod warunkiem pozostawania w związku z:

- przemysłem kreatywnym,
- dziedzictwem kulturowym.

SEKCJA		DZIAŁ/PKD	
M	DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	72	BADANIA NAUKOWE I PRACE ROZWOJOWE
P	EDUKACJA	85	EDUKACJA

6. Technologie informacyjno-komunikacyjne (ICT)

Główne PKD

SEKCJA		DZIAŁ	
C	PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	26	PRODUKCJA KOMPUTERÓW, WYROBÓW ELEKTRONICZNYCH I OPTYCZNYCH
J	INFORMACJA I KOMUNIKACJA	62	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OPROGRAMOWANIEM I DORADZTWEW W ZAKRESIE INFORMATYKI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ POWIĄZANA

Pozostałe PKD, uwzględniane tylko w przypadku, jeśli zakres działalności związany jest z preferowanymi powyżej branżami

SEKCJA		DZIAŁ	
M	DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	72	BADANIA NAUKOWE I PRACE ROZWOJOWE
P	EDUKACJA	85	EDUKACJA

7. Automatyka przemysłowa

Główne PKD

SEKCJA		DZIAŁ	
C	PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	27	PRODUKCJA URZĄDZEŃ ELEKTRYCZNYCH
		28	PRODUKCJA MASZYN I URZĄDZEŃ, GDZIE INDEJ NIESKLASYFIKOWANA
		33	NAPRAWA, KONSERWACJA I INSTALOWANIE MASZYN I URZĄDZEŃ

Pozostałe rodzaje PKD uzupełniająco, pod warunkiem pozostawania w związku z:

- sprawną komunikacją,
- produkcją urządzeń transportu drogowego i kolejowego,
- produkcją części i podzespołów do urządzeń transportowych,
- produkcją układów pomiarowych i łączników,
- naprawą urządzeń transportowych kolejowych i drogowych.
- produkcją maszyn i urządzeń do przetwórstwa spożywczego,

SEKCJA		DZIAŁ	
M	DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	71	DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ARCHITEKTURY I INŻYNIERII, BADANIA I ANALIZY TECHNICZNE
		72	BADANIA NAUKOWE I PRACE ROZWOJOWE
P	EDUKACJA	85	EDUKACJA

8. Ekoinnowacje

Główne PKD

SEKCJA		DZIAŁ	
E	PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	38	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA ZE ZBIERANIEM, PRZETWARZANIEM I UNIESZKODLIWIANIEM

			ODPADÓW; ODZYSK SUROWCÓW
--	--	--	-----------------------------

Pozostałe PKD, uwzględniane tylko w przypadku, jeśli zakres działalności związany jest z preferowanymi powyżej branżami

SEKCJA		DZIAŁ	
M	DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	72	BADANIA NAUKOWE I PRACE ROZWOJOWE
P	EDUKACJA	85	EDUKACJA